

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dissapte 2 de Juliol de 1898

Núm. 3.585

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 4.50
En provincias trimestre. 13.50
Extranjer y Ultramar 17.50
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop a la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop a la plassa de Catalunya

Lo corredor de Comers D. JOAN LLURADÓ Y PRATS

ha traslladat sa habitació y despaig Arrabal de Santa Anna núm. 14, pis primer, al carrer de la Concepció núm. 1, pis primer. — Reus.

SECCIÓ DOCTRINAL

Reliscadas dolorosas

La Revista Gallega, estimat company en la premsa que al igual que nosaltres oneja al vent la bandera regionalista en aquella hermosa regió que s'anomena la Suïssa espanyola, en son número del darrer diumenge publica un article titulat «La Paz» que verament nos ha deixat cor-confusos y admirats.

Las simpatías que ns mereixen nostres germans de fé d'aquella regió, la amistat que ns lliga ab aquells bons y valents companys y la ferma resolució que tenim tota de temps en no abandonar cap problema aquells que defensen lo que nosaltres defensem y voien lo que nosaltres volém, farà que no contestem ab la energia que s mereixen certs concptes llessats en l'article de referencia contra ls catalanistas que hem tingut lo de avergonyiment en aquets temps de duples y vacilacions, en mostrarr os tot lo fidels que som y en exposar ab la claretat que 'l poble catalá te dret a exigirnos, al jutjar l' actual problema de la guerra.

Diguem allavors que voliam la pau, no perque no sapiguem disfressar ab trajo hipocrita las ideas que concebeix nostre cervell, sino perque aixis ho sentiam y perque creyem que fa falta en aquest país de somnadors Quixotes, qui escampin las ideas que millor poden salvarnos.

Nosaltres de valents ho som tan com los descendents dels Cids, Gonzalos de Córdoba, Guzmans, etc., que si a la historia nos referim, los almogavers sabian sostenir lo cap ben ilt y 'l cor ben net de tota vergonya.

Al empenyer al poble cap a la pau, no ho ferem ab la mira egoista de salvar sols los interessos de Catalunya, que per nosaltres son los més sagrats com a propis, sino ab lo fi de que 'n disfrutessin totes las regions, absolutament totes, que forman l'Estat espanyol.

Ja veu donchs la Revista Gallega com sobre aquest particular no té raho en lo que diu.

Y si sobre aixó no n té, que es lo més principal, n' hi falta molta més encara el creure que las actuals circumstancias exigeixen que s' obri una tregua de calma a la agitació de la vida política, donchs basta que s' fici en la conducta que segueixen los mateixos parlits centralisadors, pero d' oposició al Govern, pera que s' fassi cõrrech de que 's regionalistas no hem de plegar nostra bandera si s' estimem de la manera que tantas vegadas tenim dit a la patria, quina definició está ben expressada en lo libre del escriptor gallego «Patria y Región» de 'n Salvador Golpe.

Conexiam, y com no si es lo periódic que ab més carinyo llegim de Galicia son articlet «Tregua», pero lo mer fet de no ompararnos en nostras columnas de via ja indicar als distingits redactors de la «Revista» que no hi estavim conformes, y fins tinguerem la la presumpció de que interpretarian lo nostre bilenc en son verdader senttr, aprofitant la primera ocasió pera esmenar la ensopgada que ab aquell escrit havia pegat. Y al dir nostre silenci, no ns referim tan sols a

Lo SOMATEM, sino al de tots los periódics que a Catalunya defensem lo regionalisme y a aquells altres que en la terra de las Bascongadas, com son Euskalduna y Euskalcaale, escampin las nostras salvadores ideas de descentralisació.

No ho ha entés aixis la «Revista» y ho sentim per ella. No obstant, nosaltres que hem tingut la sort de sostenir conversas ab la major part d'ells, que a cau d'orella hem pogut comunicarnos impresions ab aquells estimat companys, tenim la completa seguretat que han de sentir lo nostre disgust per l'article «La Paz» y que si tenen plegada la seva bandera no trigarán gayre en desplegarla novament pera defensarla ab lo mateix ardor que avans.

Si necessitem convencer als regionalistas gallegos de la bondat del Manifest de la Unió Catalanista y de la bona acullida que a Catalunya ha obtingut, no necessitariam per cert buscar lo testimoni de cap amic y benevolent. Lo trobariam en tots los periódics que aquí s' publican y no 'l sotscriuen per rahons que nostres companys gallegos poden endevinar; los trobariam també en los periódics mercantilistas que no tenen altre ideal que 'l perro chico y 'ls podria ella trobar, res mes que repassant la premsa populatzera que ha perdonat lo que 'ns tanquessin en un manicomi.

La bona voluntat, los millors desitjos y las antigas glorias d' Espanya, no son factors prou importants pera que anem a una mort segura, donchs encarque «sobre nuestra tumba brille el sol del heroismo que con sus rayos calentará la tierra bajo la que reposarán nuestros restos, y sobre ella harán que florezca el laurel que corona a los próceres, la palma que simboliza a los mártires», quan lo sacrifici es inútil mes val evitarlo en profit de la mateixa Patria per la que generosament se donaria la sanch.

Son conceptes aquets molt bonichs qui ho dublet en retórica, pero a la realitat de la vida tambe quants desenganyals!

X. X. y X.

Adhesió d'un regionalista aragonés

Baix Aragó, Arceniz 28 de Juny de 1898.

Sr: Director de La Renaixensa.

Mon distingit amic y correligionari en regionalisme: Al que sia, li agraeixo molt l'envio del notable manifest del respectable Consell General de la «Unió Catalanista», als catalans, de fetxa 12 dels corrents, que he llegit ab verdadera satisfacció estant conforme ab totes sas afirmacions y conceptes, sas ressenyas historicas respecte a las perduas de nostras colonias que comensaren en Felip II y podran acabar, quan Deu vulga, en l'imperi d'un polítich cualsevol del centralisador y absorvent Madrid capás d'empobrir y aniquilar deu nacions com la nostra.

Aplandeixo entussiasmat l'esperit que informa tan patriótic document.

Vinga la pau, si, pero que vinga aviat, avans de que nostra patria s' desangri per complet y acabi ab la darrera pesseta que li queda pera que no arribem a ser los pobres descamisats de la vella Europa; cal acabar com mes aviat millor aquesta guerra tant desigual ab perjudici nostre que ha acabat nostres recursos y que de continuar acabaria ab nostre credit tantcnos las portas pera la regeneració d' un inmediate porvenir que es en lo que seriamem havem de pensar sense alimentar, en aquestas graves y difícils circumstancias, ridícols quixotismes propis sols de la necia y perjudicial fantasia.

La present guerra no representa altra cosa que l'extermini de nostra agricultura, de nostre comerç y de nostra industria.

Entre la anterior y present guerra han morts quatre cents mil espanyols a la altra banda del mar en tant han quedat boydas las caixas del tresor públich y compromesas ja totes las rendas del Estat pera pagar los interessos dels empréstitos que han aumentat fins a l'infinit nostre exorbitant deute flotant.

La màigna dels camp de Cuba que es sino altre cosa que un cementiri obert pera estar enterrant constantment espanyols que están deixent casi deserts, los tallers, las fábricas y 'ls camps de la agricultura d' Espanya?

Nos eném quedant sense sang y sense diners, y avans que per la extenuació y per la falta de fersos vinga la mort total d' Espanya, cal que tal estat de cosas acabi, pero aviat, pera que aquesta nació desventurada no arribi a sucumbir.

Hem arribat al últim extrém, y quan no veyém al lluny més que l'espectre terrible d' una mort certa si continuem per lo camí desastros que eném avuy, ha de tenir lo valor civich de dir: «Que s' salvi Espanya encare que desapareixin del seu mapa sas colonias!»

Però produchem també que despareixen las causas que produheixen tals efectes ocasionats per la funestissima centralisació absorvent que, de mantenir la en pen, acabaria també en dia no lluny a eb la vida de la metrópoli quins excessius i insoportables tributs son ja insuficients pera cubrir los pressupostos que s' tancan cada any ab grossos déficits, pressupostos que més que al foment de la riquesa pública se destinan a mantenir l'aixam que pobla l'rusch polítich, los que viuen a la esguena de goveras desastroses i imprevisors ja que no han sapigut posar a disposició de nostres braus marinos y de nostre valent y heroych exercit aquells elements necessaris pera defensar la integritat de la patria, quins interessos han sigut oblidats quan hi ha hagut actas de diputats que discutir en lo Congrés.

«Pot continuar nostra nació en eixa agonia? Imposible!»

Sense caure en lo separatisme, y mantenint la unitat nacional, s' ha de donar a nostras regions la autonomia municipal, provincial y regional; sols aixis pot salvarse Espanya del naufragi eminent que la amenaça.

Forem pròspers y grans quan nos cubria la sombra venerada de nostres sagrats furs; comensarem a decaure 'l dia mateix que s' efectua la centralisació; un Felip II tira per terra 'ls furs d' Aragó menant tallar lo cap a son darrer Justicia Major D. Joan de Lanuza y aqueix mateix rey, ab tota sa superbia, va perdre la Holanda, a qual perdua seguiren en altres regnats, Portugal, Roselló, Bélgica, Cerdeña, Nàpols, Sicilia, Gibraltar, la Florida, Méjich, Buenos Aires y tantas otras colonias americanas: aqueixa es la trista historia de la centralisació que no ha mantingut la integritat de nostres antichs territoris, sino que pel contrari, ha anat desmembrantlos.

(1) Dolorós es lo crit que arrenca al nostre comunicant l'estat actual d' Espanya y més dolorós per arrencarlo una desastres que s' podian evitar. Si 's Guberns, en lloch d' anar a la sirga dels mals patriotas haguessen escoltat los consells dels regionalistas, Cuba encara fora ben nostra, Puerto Rico no s' veuria amensat y a Filipinas no tindriam 130.000 taralos sixecats contra la dominació espanyola ni 25.000 yankees en camí de desembarcarhi. Espanya 's deura aixó als baladriers: sa derrota y ruina definitiva.

Los pobles han d' obrir lo llibre de sa antiga historia pera trobar en ell lo remey eficaz á tanta desdita com afluixen á la present generació.

¡Abax los polítichs especuladors é ineptes! ¡Visca l' regionalisme ab la confederació autonómica de Aragón y Catalunya!

SANTIAGO CONTEL MARQUÉS.

Espanya y sas colonias en temps de sos grans dominis

IX

NAPOLS

Si ls sicilians havian trobat los medis de pertener á la monarquia espanyola sense calguerlos pagar la seva cuota en las cargas públicas, no pogueren fer altre tant los napolitans, sos vehins y enemichs.

Los virreys de Napolis havian aprofitat las pretensions dels nobles y l' odi que la classe mitja ls professava ab lo qual lograren colocar debaix sa dependencia á las dugas classes, atrayéaselas y amanintelas alternativament. Al mateix temps, havian sostret los sacerdots á la intervenció Papal, prohibint baix graves penas la introducció de tot document pontifici que no portés l' *execuatur* real.

Al atreviment de Felip II estavan subjectes los napolitans al arbitrari poder dels virreys. Es cert que encare subsistian las antigas dignitats de *gran Jutje gran Proto-Notari, gran Canciller*; pero eran purament honorífichs. Los *seggi* que s' reunian á Napolis y s' componian de diputats de la noblessa, los *clerici*, escollits pels habitants de las ciutats; pera vetllar pel manteniment de las franquicias comunals y oposarse als atropells dels espanyols, havian perdut tota sa influencia desde que ls birreys se abrogaren lo dret de anular totas las eleccions que no signessin favorables als seus designis. Tot lo poder residia en lo *Consiglio de Santa Chiara*, que estava enfront del departament de Justicia y s' componia de cinch concellers espanyols y deu napolitans nombrats pel virrey; lo *Consiglio de la Sommaria della Camera*, al que corresponian los assumptos referents al patrimoni del monarca, y en lo *Consiglio collaterale*, compost de dos espanyols y son napolita, que s' juntavan cada dia al palau del virrey y quin consell privat formavan. Aquestos vacants en l' administració del regne, y l' virrey escullia de entre ells. Jamay la cort de Madrid, se oposava á dits nombraments; deixava á un representant una llibertat ilimitada. La major part dels empleos se donavan á espanyols ó á napolitans descendents de familias espanyolas, á quins designava l' poble ab lo nom de *gentzaros*, porque s' valian de tots los medis pera extendre l' autoritat dels virreys.

(Traduhit de Mr. Weys per J. ALADERN.)

Sessió del Ajuntament

Se verificá abir á dos quarts de vuyt del vespre, la de segona convocatoria baix la presidencia del senyor Alcalde don Joseph M. Borrás y Sardá y ab assistencia dels regidors senyors Briansó, Massó, Navás, Vergés, Bartolí, Jordana, Quer y Pallejá.

Se llegí y quedá aprobada l' acta de la anterior.

La Corporació Municipal quedá enterada de que ls B. O. de la provincia corresponents á la última setmana no portavan cap disposició d' interés pera la mateixa.

S' aprobaren los següents dictàmens de la secció de Foment.

Lo que en la sessió anterior havia quedat demunt la taula concedint aygua d' industria á la senyora viuda de Balada pera portar la de la bassa que hi ha prop de la Boca de la Mina als terrenos ahont s' hi aixeca l' Manicomí. Lo donat á la sollicitud de don Jaume Grau Montcús acompanyant los planos del Teatre d' istiu que han sigut acceptats.

Los donats á las sollicituds de D. Pere Batlle, don Manuel Martorell, D. Joseph Vidiella y D. Joan Vergés pera fer obras y adquirir ayguas del comú.

L' acompanyant los plechs de condicions pera treure á subasta lo servey de carros ab destí á la Brigade Municipal.

Y l' emés á la proposició del senyor Vergés acordantse aprofitar los terrenos de davant del Hospital ó l' pati de «Casa l' agulla» pera instalharhi la cunya económica.

Quedá aprobat un dictamen de la secció d' Hisenda, proposant que en la impossibilitat de confeccionar nous pressupostos s' acordés ab forsa executiva que regeixin los del any passat.

Quedá aprobat un dictamen de la secció de Beneficencia donat á la sollicitud de D. Francisco Gras, á qui s' agraeix lo seu oferiment pero se li denegá la petició.

S' aprobá un dictamen de la secció de Consums presentant las novas tarifas que regiran en las especies subjectes al impost de Consums en virtut de la Lley de Pressupostos.

S' aprobaren los liquidacions d' obras públicas y varis comptes de particulars y s' aixecá la sessió.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 1 de Juliol de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneróide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evaporada en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	758	74	0.6	7.3	Nas	
3 t.	759	70				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Maxima	Mínim.	Term. tipo	direcció	classe can. 0/10
9 m.	Sol. 43	15	23	S.	Cumul. 0.3
3 t.	Sombra 31		29	S.	

Aprobats ja per nostre Municipi los planos para l' nou picadero prompte será un fet l' aixecament de dita construcció en la plassa dels Cuartels, demunt dels ciments que nostres avis construhiren pera que dita espayosa plassa quedés tancada per medi d' altres edificis pera l' servey del exércit.

Examinats los planos de dit picadero, trassats per l' arquitecte d' aquesta ciutat D. Pere Caselles Tarrats, hem vist que atenen degudament al objecte que están destinats.

Una porta monumental que enfilará exactament ab la principal del Cuartel, dona accés á un espay que per davant dona entrada á una espayosa pista, que domina una elegant galeria pera ls espectadors. A un y altre del referit espay se troban las salas per la oficialitat y demés dependencias, aixís com convenientment separat hi ha las cuadras pera ls cavalls, venint lo tot á omplir lo servey de reglament ab la més exstricta exigencia.

Adornan lo frontispici l' anagrama del actual Monarca ALFONSO XIII, acompanyat de nostres ointats y de los regiments de Cavalleria que guarneixen Catalunya, lo tot hábilment disposat.

Los referits planos han sigut, com hem dit, trassats per l' arquitecte D. Pere Caselles Tarrats en nom y per compte dels cossos de Cavalleria de guarnició en nostre Primpocel, havent merescut la aprobació del Capitá general del districte.

Felicitem al referit facultatiu senyor Caselles per l' acert que ha tingut en la concepció dels plans aixís com al Comandant Militar d' aquesta plassa senyor Caballero, que ha sigut lo potent impulsor pera que s' realisés dita millora en nostra població venint de tal manera á adornarla ab un bon y bonich edifici.

Diumenge á la nit tindrà lloch en lo Frontón Reussense un concert executat per la Banda y Orfeo del «Centro de Lectura».

Llegim en *El Eco de Guadalupe*, d' Alcañiz portant veu dels regionalistas aragonesos:

«En virtut dels acorts presos per la Assemblée regionalista reunida á Alcañiz ab fetxa 24 d' Octubre de 1897, la Junta Regional nombrada per aclamació ha emprés actius trayalls d' organizació pera la defensa dels interessos comarcans, practicant molt especialment tota mena de gestions prop dels diputats, senadors, Cambras Agrícolas y de Comers y altres organismes, pera que l' ministre de Foment decreti la caducitat de la concessió del ferro-carril de Val de Zafan á Sant Carlos de la Rápita aviat, y totseguit se voti per las Cambras un projecte de Lley de concessió que contingui iguals condicions al de Calatayud á Sagunto, ab una subvenció de 15.000.000 de pessetas pagaders en cinch anualitats de 3.000.000 cada una.»

De totas las gestions que practiqui dita Junta y del resultat d' ellas, donará compte quan se celebri la segona Assamblea Regionalista, davant de la qual se presentarán los Estatuts pera la seva discussió y aprobació.»

Demá á la nit en lo teatro de la societat «El Alba» hi tindrà lloch una escullida funció. En primer lloch se posará en escena lo celebrat melodrama «Amor de Madre», se representarà la divertida passa «A pel y á repel», y en lo segon intermadi tindrà lloch l' estreno del monolech «Un de tants» desampenyat per losenyor

Cubells. Dita obra es original de un distingit aficionat d' aquella secció, atés lo qual, no dúptem que será molta la concurrencia que acudirá á presenciar tant escullida funció.

Demá veurá la llum pública á Barcelona un setmanari satírich que s' titulará *El Pájaro Verde*.

Segons costum, en la setmana próxima comensará lo período de vacaciones en totas las escolas públicas de la capital y sa provincia.

Durant lo present mes de Juliol celebran sa festa mejor las següents poblacions d' aquesta provincia;

Dia 10, Conit y Vilavert; 28, Calafell, La Nou y La Riera; 22, Bonastre, Masó, Pont de Armentera y Pradell; 24, Ulidemolins; 25, Bráfica, Figuerola, Riudoms, Sant Jaume dels Domenys, Tivisa y Torre del Español; 26, Vendrell, Amposta, Morell, La Riba, Sareal y Vilallonga; 31, Espluga de Francolí.

També celebran sa fira-aynal: Dia 10, Santa Coloma de Queralt; 25, Reus y Creixell; 26, Castellvell.

Está convinguda la renovació del contracte ab la casa Vila, de la Graña, encarregada de construhir tres cassatorpeders, al frente de la qual está nostre particular amic y eminent enginyer naval Excm. Sr. Don Andreu A. Comerma.

El «María de Molina» está ja casi llest y l' «Alvaro de Bazán» ho estará en Agost.

S' ha rebut en la Delegació d' Hisenda de la provincia un ordre prevenint que interí s' confecciona y envía á las provincias lo timbre especial de guerra de cinch céntims pera la correspondencia postal y telegráfica, se usi en son lloch, desde l' primer d' aquest mes l' establert de dit preu pera l' recarrech dels demés efectes timbrats.

Lo general Augustí, capitá general de las Filipinas, ha demanat al Govern que l' autorisi pera plantejar algunas reformas de las que demanan los insurrectes. *A buena hora mangas verdes.*

De segur que ls patrioters aixó no ho trobaran gens deshonros. Lo deshonros per ells hauria estat concedirlos quan s' hi era á temps. Aquesta gent tot ho fan al revés, haurian de caminar ab las mans y senyarse ab los pens.

Hem rebut lo primer número de *La Revista Blanca* que publica á Madrid un fill d' aquesta ciutat.

Encara que á la vista d' un sol número no s' pot judicar de sa importancia, sembla que en ella hi colaborarán bona cosa d' escriptors dels més celebrats y atrevits en las literaturas. Entre ls treballs del primer número s' hi destaca un preciós article d' en Miquel Unamuno, titulat «Literatismo».

Li desitjem molts anys de vida.

Molta part de la premsa se queixa porque la escuadra d' en Cámara ha hagut de pagar per endevant los drets de pas pel Canal de Suez.

Segons se ven, la hidalgua espanyola en las boises extranjeras no s' cotisa á cap preu, quan per tot lo mon era proverbial.

Ará veurán ahont ens portan sas desgavelladas campanyas: al descredit y á la ruina.

Se troba ja colocat lo tercer y últim tram del pont metálich que sobre l' Ebro construhix á Tortosa, per compte del Estat, la Maquinista Terrestre y Marítima. Segons noticias, lo pont quedará terminat á primers de Setembre vinent; pero no per aixó podrá ultimarse, porque faltarán las rampas que s' han de construhir en los dos dos extrems. Pera establir la de la esquerra del riu, se necessita expropiar y enderrocar varis edificios, entre ells la iglesia del Roser, indempensacions que pujarán tal vegada á cinchcentas mil pessetas; y fins que l' Estat las aboni als propietaris, y es de suposar que trigará alguns anys, lo pont permanixerá com un monument d' art decoratiu, sens poguerse obrir al servey públich.

Noticia filibustera: «Lo concepte que mereixem á las naciones europeas, ho demostra lo fet de que s' exigeixi anticipadament á nostra escuadra, pera l' pas del canal de Suez, lo pago dels drets corresponents.»

«La escuadra de Cervera, á la que demanan molts que surti á tot tranzít, te frente al port en que está refugiada, forsas molt superiors que podrian destruhirla.»

«No pararem de recordar que ls nord-americans comptan en las ayguas de Cuba ab vuit bons acoras»

sats y altres tants creuers, ademés d' un aixam de barcos-avisos y trassatlántichs armats.

»De manera que recordant las forsas navals que la Estats Units tenen a Cuba, se veu que poden perfectament separar d' ellas cinch o sis barcos y enviarlos a la Península.

Qualsevol pensaria que havem tret las precedents ratllas d' algun períodich d' aquestos que fan los «cuatro locos» catalanistas. No senyors, sabem d' ahont son? De *El Correo*, lo portaven del Govern actual. Ja veuen si han caminat las nostras doctrinas. Encare som bojos, imbécils?

Noticia sensacional:

«Diu un cablegrama particular de la Habana que en vista del agi infame que feyan los acaparadors, s' ha tornat a posar en vigor los bandos que fixaban le preu dels queviures.

La opinió se mostra molt alarmada per aixó.»

Res, una penyora mes del acendrat patriotisme d' aquella «Lonja de Viveres» que s' posava en tot y per tot al costat d' Espanya... sempre que hi pognés fer un bon negoci a costa de la seva sanch.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferents especies, en lo dia d' ahir, 891.20 pessetas.

SECCIO OFICIAL

GAS REUSENSE

Los elevadíssims preus que han alcanat los carbons, degut a l' aisa en los preus de compra y en los fletes y a la enorme puja dels cambis ab l' extranjer, han posat a las fábricas de gas en la imprescindible necessitat d' elevar lo preu de dit fluido.

Ab tal motiu, aquesta Societat, limitantse fins l' extrém de sufrir notable perjudici en obsequi a sos abonats, ha establert un augment de set centims de pesseta per metre cúbich, que comensará a aplicar al consúm del próxim mes de Juli, continuant en lo successiu lo referit augment subjecte a las variacions a que dongui lloch la adquisició de las primeres materias.

En aquest augment de preu no hi va comprés l' impost sobre l' alumbrat per gas, que estableix la Lley de presupuestos recentment aprobada.

Reus 30 de Juny de 1898.—L' Administrador.

Registre civil

del dia 30 de Juny de 1898

Naixements

María Aleu Vinyas, de Anton y Gertrudis.—Teresa Roig Esteve, de Avell y Carme.

Matrimonis

Joan Thomás Cetalá, ab Concepció Ferrer Pratdesaba.

Defuncions

Cap.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—La Visitació de Ntra. Sra.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purissima Sanch

La Parroquia de la Purissima Sanch y la Congregació de senyoras del mateix nom, dedicarán a son Titular los obsequis següents:

Dissapte, dia 2.—A las 7 de la tarde solemnes Completas.

Diumenge, dia 3. A las 8 del matí Comunió general ab plática preparatoria. A las 10 ofici solemne cantat a tota orquesta ab sermó que dirá lo Dtor. D. Isidro Gomá catedrático del Seminari de Tarragona. A las 6 de la tarde Trissagi cantat, acabament del Mes del Sagrat Cor y professó per dintre de la iglesia.

Se D. Mejestat estarà exposat desde las 10 del matí a las 8 del vespre.

Dilluns dia 4.—Se comensará la Novena a la Purissima Sanch de N. S. J. que s' dirá ls dias de feyna a dos cuarts de set y ls festius a dos cuarts de vuyt, durant la santa missa.

Santuari de Ntra. Sra. de Misericordia.

Demá diumenge y demés dias festius del present istiu, se celebrará la Missa del vehinat a las 8 del matí.

Sant de demá.—La Preciosa Sanch de Nostre Senyor.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 30

De Barcelona en 6 horas v. «Soto», de 650 ts., ab tránzit, consignat als senyors Mac-Andrews y C.
De Cete en un dia v. «Santa Ana», de 89 ts., ab hocoys buyts, consignat als senyors T. Ramón y C..

Despatxadas

Pera Villareal de San Antonio v. italiá «Amicizia», ab oli.

Pera Cete v. «Correo de Cartagena», ab ví.

Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Trafalgar», ab carga general.

Pera Cete v. «Santa Ana», ab ví.

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	46'50	Filipinas	
Exterior	56'80	Aduanas	
Amortizable		Cubas 1888	53 75
Fransas	19'95	Cubas 1890	43 75
Norts	22'20	Obs. 6 0/0 Fransa	
Exterior París	33'97	Obs. 2 0/0	38 62

GIROS

París	81'50	Londres	45'95

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona a Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotizacions realissadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	46'55	Cubas del 86	53 75
Exterior	56'80	Cubas del 90	43 75
Colonial		Aduanas	
Norts	22'15	Oblig. 5 p 0/0 Almansa	71'
Fransas	19'95	Id. 3 p 0/0 Fransa	38 75
Filipinas			

PARÍS

Exterior	33'93	Norts	

GIROS

París	81'50	Londres	45'95

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adhesió de las obligaciones al conveni de la Companyia de Tarragona a Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons venuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres a 90 dias fetxa.	45'25	operacions
» a 8 » vista.		
París a » » »	81'	
Marsella a 8 » »		

VALORS LOCALS

	ACCIONS	DINER PAPER.	OPER.
Gas Reusense	0/0	0/0	0/0
Industrial Harinera		750	
Banch de Reus		475	
Manufacturera de Algodon		400	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

ANUNCIS PARTICULARS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en aquell Hospital de Santa Creu te l' gust d' oferir sos serveys al públich

Carrer del Hospital, 33.—Reus

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats mélicas, aixís nacionals com exranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich, acompanyat dels coneixements anatòmichs suficientes.

No deu confiar en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs a aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurren per hernias estranguladas, en raho a ser insuficients pera contenir las hernias.

Molt son los que venen braguers; molt poch los que saben colocalos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátics pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjá especialista en lo tractament de las hernias ab l' archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja»

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 1.

Desde Nova York telegrafian a un períodich inglés la distribució de forsas nortamericanas devant a Santiago de Cuba.

Lo centre d' operacions s' ha establert en la línea junt a la platja del riu Guamo.

L' ala esquerra está formada per numerosas forsas de voluntaris yanquis; l' ala dreta la mana l' general Lowoy.

Lo general Sirolak está encarregat de vigilar los camins y de posar aquestos en condicions de que tranzitin forsas d' artilleria.

Los espanyols, diu lo telégrama, están fortificats a Aguadores.

—La noticia de que la escuadra d' en Cámara ha passat lo canal de Suez ha causat penosíssima impresió a Washington ahont abrigavan la seguretad de que no passaria.

—Lo general Miles ha declarat que avans del 15 de Setembre haurá invadit tota la isla de Cuba.

Asseguran de Washington que en breu sortiran de Tampa sis transports ab 5.000 homes destinats a desembarcar a Santiago de Cuba.

—Londres.—Un telégrama de Nova York comunica que desde l' campament yanqui situat en las costas de Santiago, s' eleva un globo ab objecte de reconeixer las posiciones espanyolas.

Lo reconeixement se practicà ab bon éxit pera ls yanquis.

—S' assegura que ls destroyers han rebut ordres de regressar a Espanya immediatament.

Aquesta noticia s' relaciona ab la que dels Estats Units han comunicat referent al acort d' enviar una escuadra a bombejar los ports espanyols.

—Nova York.—Lo general Bely ha comunicat a son Govern que en los últims combats en que han pres part sas forsas han tingut 53 morts y 102 ferits.

—Telegrafian de Washington que, d' acort ab lo general Shafter, los cabecillas Rabí y Calixto García se disposen a impedir la arribada del general Pando a Santiago de Cuba.

Al efecte, Rabí deu avansar ab 2.000 homes al topament del general, mentres Calixto ocupa posiciones ventajosas pera reixassar las tropas espanyolas.

S' dubta que obtinguin resultats aquets propés ts del enemich.

—Lo Govern no creu ser cert que Máxim Gomez se troba sitiand ab las forsas a sas ordres a Guantánamo.

S' insisteix en que l' generalíssim dels insurrectes está disposat a no apoyar als yanquis en sa campanya a Cuba.

—S' ha rebut un despaig de Cuba donant compte de que dos barcos yanquis canoiejaren Manzanillo.

Las baterias contestaren ab viu loch al canonig del enemich.

Lo bombeig durá algunas horas, y al retirarse los yanquis s' observá que un d' ells anava remolcat per tenir averias.

—Hem parlat ab lo ministre de Marina, qui ns ha dit que la escuadra que mana l' almirant Cámara ha passat ja per lo canal de Suez.

La noticia ha produhit excelent impresió.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 1, 10'45 nit.

Telégramas de Londres diohen que a Puerto Rico s' ha descubert un complot contra l' Govern insular essent presos cinch miners; dos d' ells han sigut fustellats. S' afirma que l' general Pando arribá a San Luis distant 50 kilómetres de Santiago. Shafter ha decidit a atacar lo Morro avans que a Santiago.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:
De Reus a Barcelona
 5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca)
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes (per Vilafranca)
 12'11 t. mercaderias, segunda y tercera
 1'57 t. correo (per Vilafranca)
De Barcelona a Reus
 5'25 m. (per Vilafranca)
 9'46 m. (per Vilafranca)
 1'58 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)
De Reus a Mora
 9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'19 y 9'57 nit.
De Mora a Reus
 4'24 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.
De Reus a Tarragona
 8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.
De Tarragona a Reus
 7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus a Lleyda
 8'10 m. — 5'23 t.
De Lleyda a Reus
 5'50 m. — 3'50 t.
De Reus a Vimbodí
 1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a
De Vimbodí a Reus
 9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a
De Tarragona a Valencia
 9'30 m. y 11'30 n.
De Valencia a Tarragona
 11' m. y 6'30 t.

De Barcelona (per Tarragona)
 De id. directe
 De id. id.
 De id. a la correspondencia extranjera (per Picoaixons y descendit de Lleyda)
 De Madrid y Zaragoza
 De Lleyda y Huesca
 NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 27 de Noviembre y los 5 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de esta Administracion los 7, 17 y 27 de cada mes correo ordinari.
 Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de referens a Cuba, portant també correo.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos
ARRIBADAS:
 De Tarragona 8'30 m.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositats l'aparat respiratori tan sols prenentne un al anarsen a dormir y altra a la matinalada, composicio inofensiva no contá medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.
Preu de la capsa 6 rals.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juliol de 1898
Línea directa per a Rio de la Plata
 Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Juliol directament per a Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpido vapor francés

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL
Francisco Flos y Calcat
Preu 6 rals. Se ven en aquesta impremta.

France

LÍNEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA
 Sortiran de Barcelona per a Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juliol lo vapor Aquitaine
 Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palaco.—Barcelona.

Errors que deuenen desvanyixers

Erros que deuenen desvanyixers
 Cap remey, ja si natura, peyor, o altre, pot curar ni una sola herida sanguinosa.
 Totes las celebradas medicinas nacionals com ex-plantas, sales conexas, y otras herbes practicas no demostren, que la curacio de las heridas per tenex unica y exclusivament al art mecanich, acompañat dels correctivos sistemicos anafichs.

No deu curarse en las heridas ni en los prugers anafichs sense resorte, ni tener, ni coart, donchs a prugers se deu la mayor part de las heridas que curan per heridas estranguladas, en raho a ser insu-rientes para curar las heridas.

Molla son los que venen pintados, molt poch los que saben coleccionar; tarraxims los que coleccionen lo que es una herida.

Carer del Hospital, 33.—Reus

Moviment del port de Tarragona

SECCIO RELIGIOSA
 La Parroquia de la Purissima Sanch y la Congregacio de servidors del mateix nom, dedicaran a sant Titular los obsequis següents:
 Dissabte, dia 2.—A las 7 de la tarde solemnemente.
 Dimanche, dia 3.—A las 8 del matí Comandó general ab plática preparatoria. A las 10 oficio solemnemente con toda pompa ab sermón que dirá el P. D. del Sr. D. Gomis celebracion del Santuari de Tarragona. A las 8 de la tarde Tarsis cantada, acompañada del Sr. D. Melisat estaré expost desde las 10 del matí a las 8 del vesper.

SECCIO COMERCIAL
 De Barcelona en 6 horas v. «Soto», de 850 t. ab tarrax, consignat als senyors Mico-Andrews y C.
 De Celta en un dia v. «Santa Ana», de 80 t. ab cocoyes pintes, consignat als senyors T. Ramon y C.